

indtægt af 2,91 Dre. og for 1883—84 var Godstrafikken 81,563,011 Centnermil med en Gennemsnitsindtægt af 2,43 Dre. Det viser en Nedgang i Taksten af 16,5 % for de samlede Godstakster og en Fremgang i Godstrafikmængden af 13,17 %. Det vil med andre Ord sige, at det økonomiske Resultat af de to Driftsaars Totalregnskab er, at hele Driftsindtægten for Aaret før Nedsættelsen var 5,423,403 Kr. og i Aaret efter Nedsættelsen 6,191,731 Kr., altsaa en Fremgang af 768,328 Kr. Resultatet deraf, mine Herrer, er dette, at man efter mit Skøn ikke kan bogføre Takstnedsættelsen og de Følger, som deraf ere resulterede, som et Plus i Banens Favør; tværtimod maa man sige, at naar en Takstnedsættelse straks, øjeblikkelig i det næstfølgende Aar fremkalder en saa stor Forøgelse i Trafikken, at der ikke alene ingen Nedgang er i Indtægten, men tværtimod en Opgang, saa har Jærnbanen ingen Grund til af Hensyn dertil at give mindre Nettooverskud, thi det er indlysende, at det koster nøjagtig lige meget, om Vognen løber tom eller halv fuld, og om den løber halv fuld eller hel fuld, og det koster nøjagtig lige meget, om en Personvogn har 23 pCt. af sine Pladser besatte, eller den har 30 pCt. — vel at mærke: vi have ingen Sunde været højere, end at vi have haft 23 pCt. af Pladserne besatte, saa der er Plads nok. Først naar Trafikken forøges i den Grad paa Grund af Takstnedsættelsen, at ny Tog blive nødvendige, eller at det bliver nødvendigt at affende Ekstratog til at beførge Godstrafikken, er der Føje til at antage, at Takstnedsættelsen har været medvirkende Aarsag til det mindre Nettooverskud. Derimod er der en anden Faktor, som indtraadte omtrent paa samme Tid. Det var nemlig en ganske betydelig Togforøgelse, som fandt Sted den 1ste Juli 1886. Jeg har set efter ogsaa paa dette Punkt paa samme Maade som paa det forrige, hvorledes denne Forøgelse af Togenes Antal har virket med Hensyn til Trafikken i Driftsaarene 1885—86 sammenlignet med Driftsaaret 1887—88, altsaa Aaret forud og næstefter, at denne Forøgelse fandt Sted, og det viser, at medens der i Driftsaaret 1885—86 var kørt 3459 Lokomotivmil pr. Banemil, forøgedes dette i Driftsaaret 1887—88 til 4297 Lokomotivmil pr. Banemil eller med 24,2 pCt. Det er snart set, at det er en meget væsentlig Forøgelse af Togenes Antal, og deraf maa med logisk Nødvendighed resultere en meget betydelig Stigning af Driftsudgifterne, det kan ikke være andet. Søger man saa at gøre sig Rede for, hvorvidt denne store For-

øgelse har været nødvendig, saa er Indtægten pr. Lokomotivmil i dette Forhold veiledende med Hensyn til Afgørelsen af, om flere Tog vare nødvendige eller ej. Indtægten pr. Togmil har i Driftsaaret 1885—86 været 18 Kr. 37 Dre.; men Aaret efter, at Forøgelsen fandt Sted, nemlig 1887—88, var den sunket ned til 15 Kr. 51 Dre, altsaa en Formindskelse pr. Togmil af 15,6 pCt. Dette tyder ikke paa, at denne Forøgelse har været strengt nødvendig, det tyder snarere paa, at man er gaaet en lille Smule for rask, det er ellers ikke ejendommeligt for os at springe saa stærkt. Men der er en Ting, som jeg, hvis det kan lykkes mig med tilstrækkelig Delikatesse at berøre det, nu her vil nævne. Jeg vil selvfølgelig ikke i fjerneste Maade med et eneste Ord forringe den afbøde Generaldirektørs store Betydning for vor Statsbanedrift, tværtimod, jeg har altid højagtet denne Mand og set op til ham som en udmærket dygtig Mand og en meget energisk Mand; men det, jeg gerne vil nævne efter det Rendskab — og det er ret betydeligt — jeg havde til Generaldirektør Holst, er, at jeg ved nogle private Samtaler, jeg havde med ham i Maj 1886, fik det bestemte Indtryk, at Generaldirektøren, der som Embedsmand var en udmærket dygtig Mand, var lidt stiv og lidt tilbøjelig til at gaa til Uderligheder, jeg siger, at jeg fik det bestemte Indtryk, som jeg ikke viger tilbage for at sige her, at Generaldirektør Holst maa af en eller anden Grund, ved en eller anden Pression fra en eller anden Side være ført lidt længere saa vel i Retning af en meget stor og indviklet Administration som i Anledning af Togudvidelser, end han selv ønskede. Det bestemte Indtryk fik jeg af hans Udtalelser, som jeg ikke tør referere Ord til andet, da det er Samtale under fire Dine. Jeg tror, at Generaldirektør Holst ikke oprindeligt havde lyst til at gaa med hverken til den meget store Forøgelse af Administrationspersonalet i Centraladministrationen eller til den store Togudvidelse, men at, som han sagde: Naar de ville have det, skulle de saa det, saa det batter. Jeg siger kun dette og tør ikke sige mere (Siden er rigsmiisteren: Det er nok heller ikke værdt). Jeg tror ikke, at jeg har søgt andet end, hvad jeg har haft Ret til at sige. Jeg har det bestemte Indtryk, og jeg tror ikke, at det vil blive benægtet af nogen af dem, som kendte Generaldirektør Holst, at han var noget tilbøjelig til at gaa til Uderligheder, og jeg tror, at han paa begge de nævnte Punkter her er gaaet noget for nær til Uderlighederne — jeg skal ikke bruge stærkere Udtryk. At Resultaterne af de to Foranstalt-